

2. ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA





2.3. FETALNE SMRTI

V poglavju fetalne smrti prikazujemo izide tistih nosečnosti, ki se ne končajo z rojstvom otroka. Podatke o fetalnih smrtih zbiramo v Informacijskem sistemu fetalnih smrti, ki beleži smrti zarodkov in plodov, ki so ob teh dogodkih lažji od 500 gramov in mlajši od 22 gestacijskih tednov. Sem sodijo izvenmaternične nosečnosti, spontani splavi in druge patološke nosečnosti ter umetno izzване prekinitve nosečnosti (dovoljeni splavi).

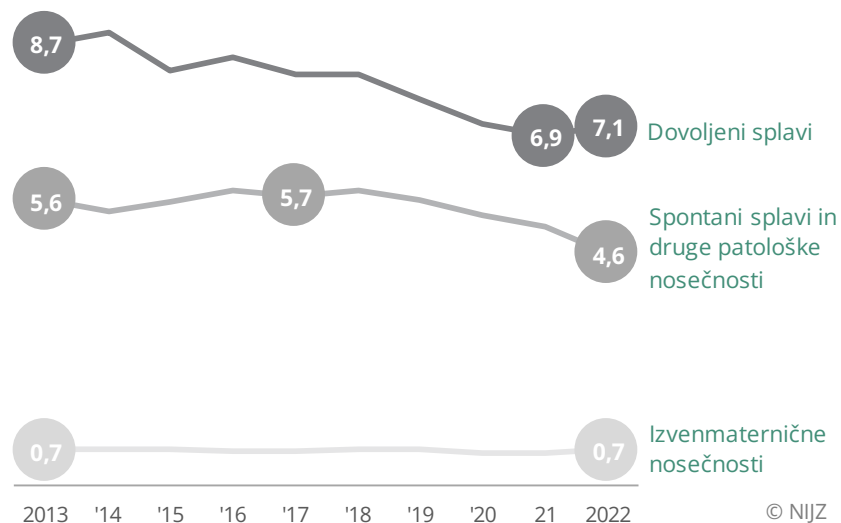
V letu 2022 je bilo v Sloveniji zabeleženih 5.229 fetalnih smrti oziroma 12,4 primerov fetalnih smrti na 1.000 žensk v rodni dobi. Med njimi je bilo 6 % izvenmaterničnih nosečnosti, 37 % spontanov splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti ter 57 % dovoljenih splavov.

Število izvenmaterničnih nosečnosti ter število spontanov splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti na 1.000 žensk v rodni dobi je bilo v zadnjem desetletju relativno stabilno, z izjemo let 2021 in 2022, ko je pri stopnji spontanov splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti zabeležen nekoliko večji upad. Stopnja dovoljene splavnosti je v obdobju 2013 do 2022 upadla z 8,7/1.000 leta 2013 na 7,1/1.000 leta 2022. Največ fetalnih smrti, glede na 1.000 žensk starostne skupine, je bilo leta 2022 zabeleženih pri ženskah, starih 30 do 34 let, sledili sta starostni skupini 25–29 let ter 35–39.

Regijske razlike v dovoljeni splavnosti so v Sloveniji velike, najvišja stopnja dovoljene splavnosti je bila leta 2022 v Posavski regiji, največ dovoljenih splavov na 1.000 živorojenih otrok pa v Pomurski regiji. Najnižja stopnja dovoljene splavnosti je bila zabeležena v Goriški regiji, kjer je bilo tudi najugodnejše razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok. Razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok je zadnja leta v Sloveniji ugodnejše od povprečja v EU.

2.3. Slika 1: **Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto**, Slovenija, 2013–2022

na 1.000 žensk 15–49 let



¹⁾ Po zaključku obdelave podatkov o fetalnih smrtih za leto 2015 je bilo ugotovljeno, da dva izvajalca nista poročali primerov medikamentoznih prekinitvev nosečnosti. Posledično ocenjujemo, da so podatki o dovoljenih splavih v letu 2015 podcenjeni za okoli 2 %, predvsem v Pomurski in Primorsko-notranjski regiji.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)

2.3. Tabela 1: *Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto, Slovenija, 2013–2022*

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ²⁾	2021	2022
Število										
Dovoljeni splavi	4.011	4.060	3.682	3.736	3.529	3.474	3.275	3.026	2.926	2.996
Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	2.573	2.484	2.515	2.572	2.486	2.484	2.409	2.272	2.162	1.933
Izvenmaternične nosečnosti	342	330	321	290	288	319	288	266	277	300
SKUPAJ	6.926	6.874	6.518	6.598	6.303	6.277	5.972	5.564	5.365	5.229
Na 1.000 žensk 15-49 let										
Dovoljeni splavi	8,7	8,9	8,2	8,4	8,1	8,1	7,6	7,1	6,9	7,1
Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	5,6	5,4	5,6	5,8	5,7	5,8	5,6	5,3	5,1	4,6
Izvenmaternične nosečnosti	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7
Število dovoljenih splavov na 1.000 živorojenih	193,1	195,5	182,4	186,9	177,8	180,5	171,9	163,4	156,2	172,4

¹⁾ Po zaključku obdelave podatkov o fetalnih smrtih za leto 2015 je bilo ugotovljeno, da dva izvajalca nista poročali primerov medikamentoznih prekinitev nosečnosti. Posledično ocenjujemo, da so podatki o dovoljenih splavih v letu 2015 podcenjeni za okoli 2 %, predvsem v Pomurski in Primorsko-notranjski regiji.

²⁾ Popravek podatkov za vse vrste fetalnih smrti za leto 2020.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)

Razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok je v obdobju 2013–2022 upadlo za 11 %.

2.3. Tabela 2: *Fetalne smrti glede na vrsto, po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2022*

	Dovoljeni splavi	Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	Izvenmaternične nosečnosti	SKUPAJ
Število				
19 let in manj	168	26	2	196
20-24	498	169	18	685
25-29	538	446	66	1.050
30-34	689	573	120	1.382
35-39	715	463	70	1.248
40-44	343	233	24	600
45 let in več	45	23	-	68
SKUPAJ	2.996	1.933	300	5.229
Na 1.000 žensk starostne skupine				
19 let in manj ¹⁾	3,6	0,6	0,0	
20-24	10,5	3,5	0,4	
25-29	10,4	8,6	1,3	
30-34	11,5	9,6	2,0	
35-39	10,5	6,8	1,0	
40-44	4,6	3,1	0,3	
45 let in več ²⁾	0,6	0,3	-	
SKUPAJ	7,1	4,6	0,7	

70 % fetalnih smrti je bilo zabeleženih pri ženskah, starih med 25 in 39 let.

¹⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 15–19 let.

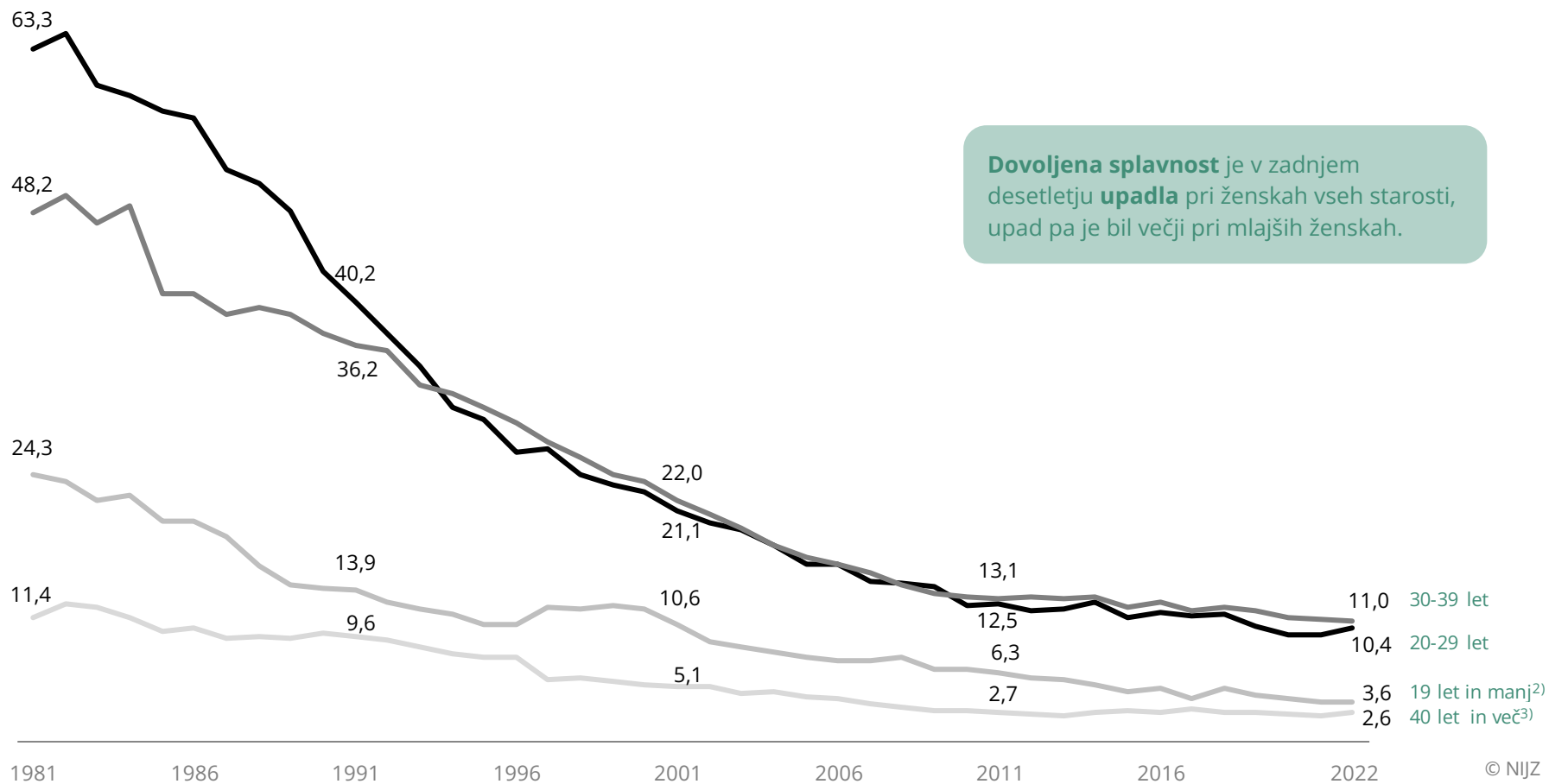
²⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 45–49 let.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)



2.3. Slika 2: **Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti¹⁾**, Slovenija, 1981 – 2022

na 1.000 žensk starostne skupine



¹⁾ Po zaključku obdelave podatkov o fetalnih smrtih za leto 2015 je bilo ugotovljeno, da dva izvajalca nista poročali primerov medikamentoznih prekinitev nosečnosti. Posledično ocenjujemo, da so podatki o dovoljenih splavih v letu 2015 podcenjeni za okoli 2 %, predvsem v Pomurski in Primorsko-notranjski regiji.

²⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 15–19 let.

³⁾ Izračuni narejeni na starostno skupino 40–49 let.

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)

2.3. Tabela 3: **Dovoljeni splavi po tednu nosečnosti, Slovenija, 2022**

Tedni nosečnosti	Število	%
10 tednov in manj	2.760	92,1
11-12	82	2,7
13-16	97	3,2
17-28	54	1,8
Neznano	3	0,1
SKUPAJ	2.996	100,0

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)

2.3. Tabela 4: **Fetalne smrti glede na vrsto, po številu porodov v anamnezi, Slovenija, 2022**

Število porodov	Dovoljeni splavi	Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	Izvenmaternične nosečnosti
0	1.043	909	137
1	656	681	113
2	881	244	38
3	294	66	10
4 in več	106	31	2
Neznano	16	2	0
SKUPAJ	2.996	1.933	300

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)

2.3. Tabela 5: **Povratnice z dovoljenim splavom, po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2022**

	Število	% povratnic na vse ženske z dovoljenimi splavi
19 let in manj	13	7,7
20-24	74	14,9
25-29	85	15,8
30-34	93	13,5
35-39	129	18,0
40-44	56	16,3
45 let in več	11	24,4
SKUPAJ	461	15,4

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)



REGIONALNE PRIMERJAVE

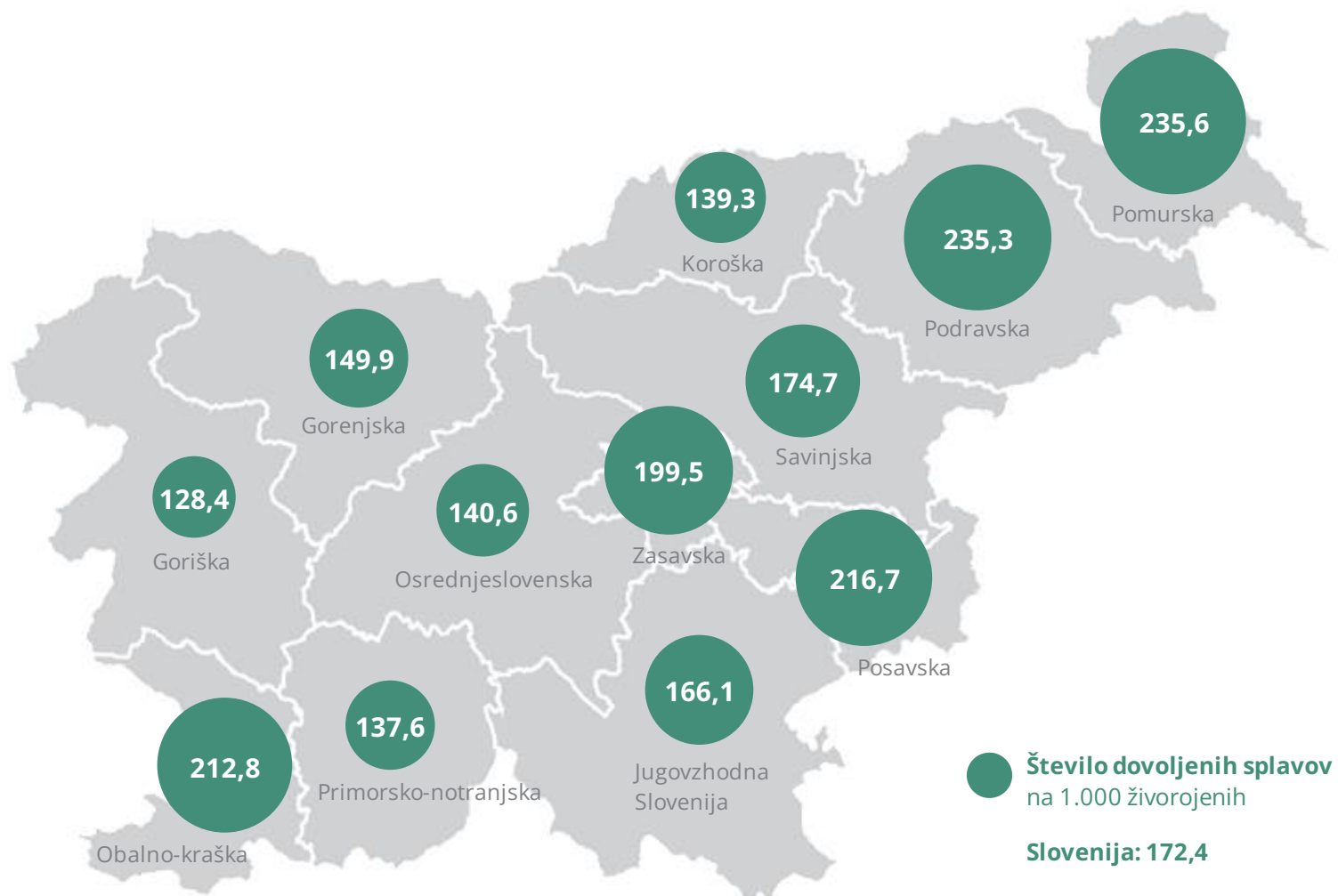
2.3. Tabela 6: *Fetalne smrti glede na vrsto, po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022*

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število													
Dovoljeni splavi	197	563	84	386	86	132	231	678	289	60	117	173	2.996
Spontani splavi in druge patološke nosečnosti	81	306	62	246	53	52	158	521	199	48	104	103	1.933
Izvenmaternične nosečnosti	17	44	8	38	4	16	25	98	25	8	6	11	300
Število dovoljenih splavov na 1.000 živorojenih	235,6	235,3	139,3	174,7	199,5	216,7	166,1	140,6	149,9	137,6	128,4	212,8	172,4

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)



2.3. Slika 3: **Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih**, po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022

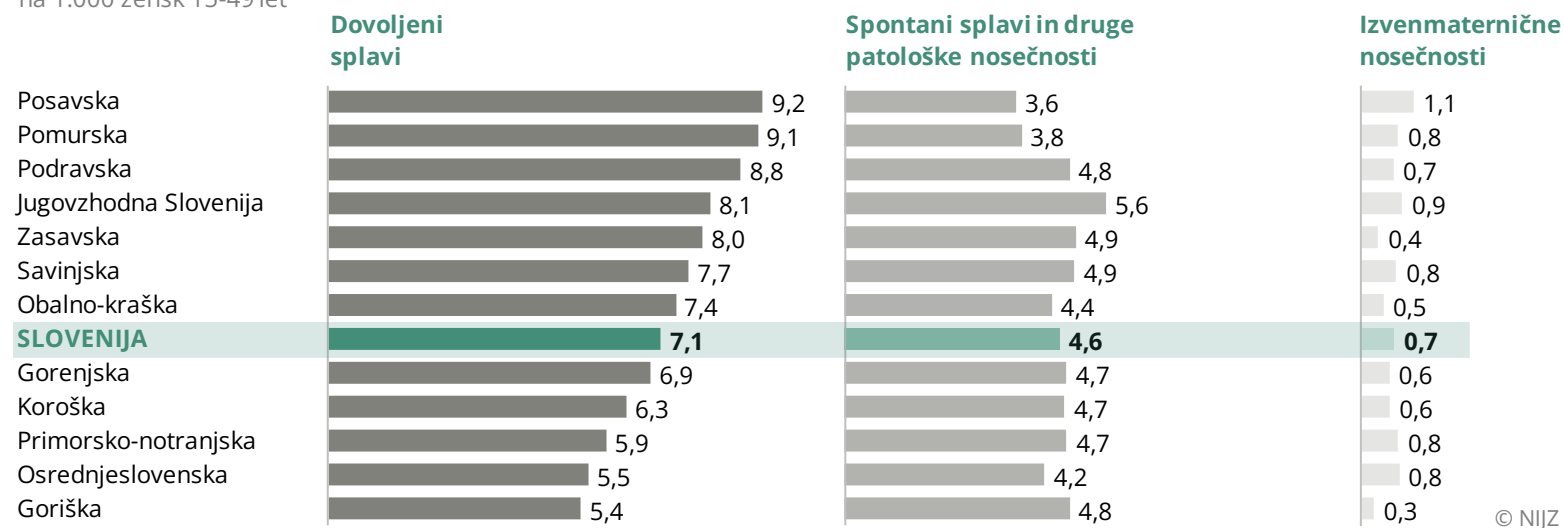


Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)



2.3. Slika 4: **Fetalne smrti glede na vrsto**, po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022

na 1.000 žensk 15-49 let



© NIJZ

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)

2.3. Tabela 7: **Dovoljeni splavi** po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2022

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
19 let in manj	7	29	3	21	8	4	18	45	19	3	1	10	168
20-24	39	83	14	62	16	21	48	115	47	8	9	36	498
25-29	37	120	16	74	13	21	37	107	51	12	24	26	538
30-34	49	136	20	100	17	34	51	147	63	11	25	36	689
35-39	44	131	15	81	21	37	52	181	71	13	32	37	715
40-44	18	58	15	42	10	13	21	72	36	12	23	23	343
45 let in več	3	6	1	6	1	2	4	11	2	1	3	5	45
SKUPAJ	197	563	84	386	86	132	231	678	289	60	117	173	2.996

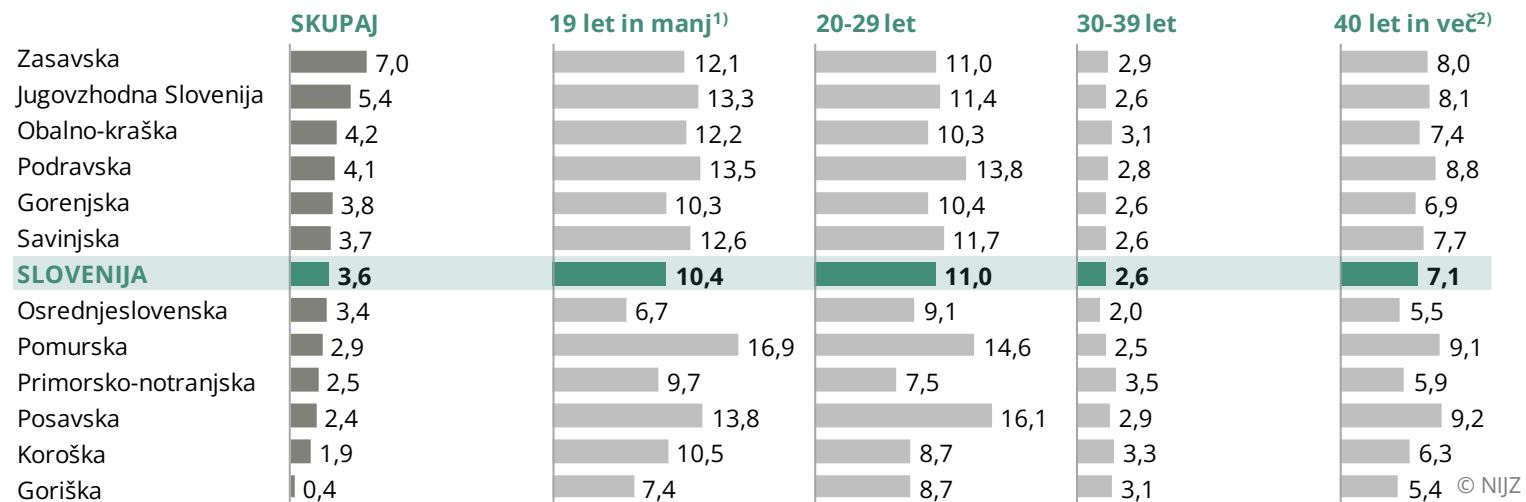
Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)

2. ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA



2.3. Slika 5: **Dovoljeni splavi** po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2022

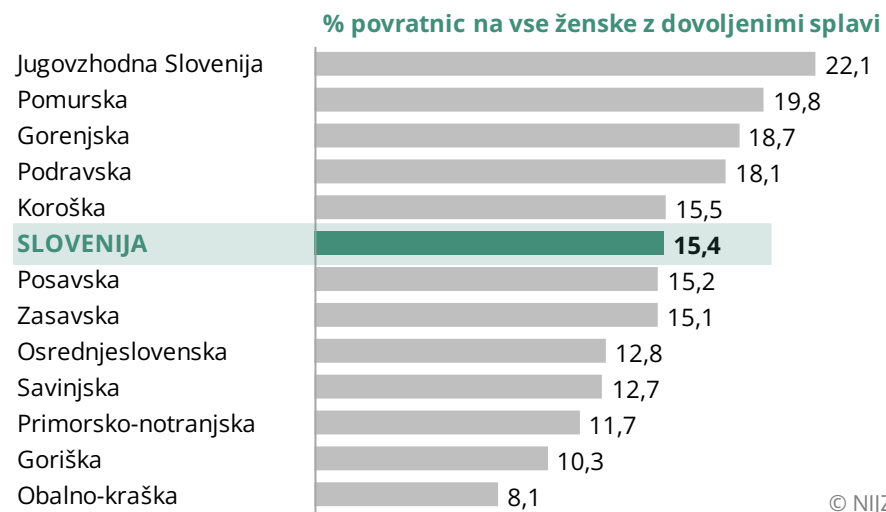
na 1.000 žensk starostne skupine



Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)



2.3. Slika 6: Povratnice z dovoljenim splavom po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022



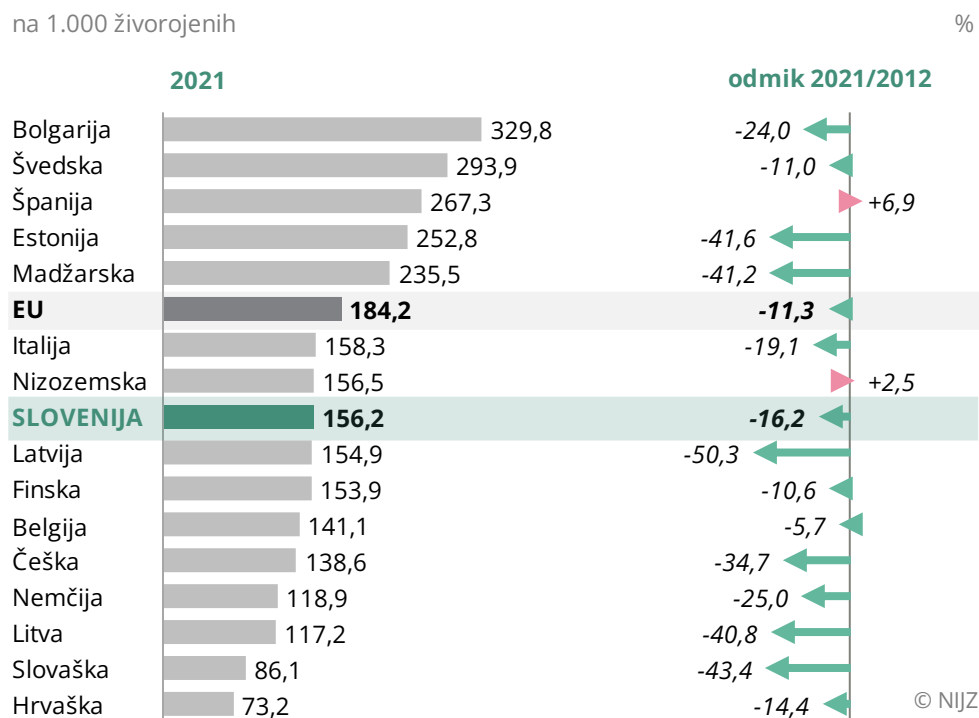
© NIJZ

Viri: Informacijski sistem spremljanja fetalnih smrti, Prijava fetalne smrti splava (Obr. 8,171)



MEDNARODNE PRIMERJAVE

2.3. Slika 7: Število dovoljenih splavov in odmik od leta 2012, Slovenija in nekatere države EU, 2021



V zadnjih letih je **razmerje** med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok v **Sloveniji ugodnejše od povprečja v državah članicah EU.**

Viri: WHO, https://dw.euro.who.int/api/v3/export?code=HFA_586, 22. 11. 2022



DEFINICIJE

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Dovoljeni splavi		Dovoljeni splavi so vse umetne prekinitve nosečnosti do 10. tedna nosečnosti (na zahtevo ženske) oziroma kasneje z dovoljenjem komisije za umetno prekinitve nosečnosti, pa tudi vse umetne prekinitve nosečnosti plodov (lažjih od 500 gramov) zaradi prenatalno ugotovljenih težjih nepravilnosti ploda ali zaradi ogroženosti zdravja in življenja nosečnice.		Legal abortions
Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih otrok		Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih otrok je razmerje med številom dovoljenih splavov v koledarskem letu in številom živorojenih otrok v istem letu, pomnoženo s 1.000.		Legal abortions per 1.000 live births
Dovoljena splavnost		Dovoljena splavnost na 1.000 žensk rodne dobe je razmerje med številom dovoljenih splavov in številom žensk v rodni dobi (15–49 let) sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Legal abortion rate
Fetalne smrti		Definicija fetalne smrti vključuje vse smrti zarodkov in plodov, ki so ob navedenih dogodkih lažji od 500 gramov in mlajši od 22 gestacijskih tednov: <ol style="list-style-type: none"> 1. patološke nosečnosti, 2. zunajmaternične nosečnosti, 3. spontane prekinitve nosečnosti, 4. umetno izzvane prekinitve nosečnosti, in sicer: <ul style="list-style-type: none"> • dovoljeni splavi do 10. tedna nosečnosti (na zahtevo ženske), • vse umetno izzvane prekinitve nosečnosti po 10. tednu nosečnosti z dovoljenjem komisij za umetne prekinitve nosečnosti in sterilizacije, <p>primeri feticidov iz medicinskih razlogov (prenatalno ugotovljene z življenjem nezdružljive nepravilnosti ploda ali ogroženo zdravje in življenje nosečnice), ki so dodatno ustrezno kodirani s kodo MKB-10-AM.</p>		Foetal deaths
Povratnice		Ženske, pri katerih se je zadnja (predhodna) nosečnost končala z dovoljenim splavom.		Women with consecutive abortion



NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Spontana splavnost		Spontana splavnost je razmerje med številom spontanih splavov in številom žensk, starih 15 do 49 let, sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Spontaneous abortion rate
Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti		Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti je razmerje med številom dovoljenih splavov žensk v določeni starostni skupini in številom žensk iste starostne skupine sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Age-specific legal abortion rate
Zunajmaternična splavnost		Zunajmaternična splavnost je razmerje med številom zunajmaterničnih nosečnosti in številom žensk, starih 15 do 49 let, sredi istega leta, pomnoženo s 1.000.		Extra-uterine pregnancy rate



SEZNAM SLIK

2.3. Slika 1: Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto , Slovenija, 2013 – 2022	2
2.3. Slika 2: Starostno specifična stopnja dovoljene splavnosti¹⁾ , Slovenija, 1981 – 2022	5
2.3. Slika 3: Dovoljeni splavi na 1.000 živorojenih , po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022.....	8
2.3. Slika 4: Fetalne smrti glede na vrsto , po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022	9
2.3. Slika 5: Dovoljeni splavi po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2022	11
2.3. Slika 6: Povratnice z dovoljenim splavom po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022.....	12
2.3. Slika 7: Število dovoljenih splavov in odmik od leta 2012 , Slovenija in nekatere države EU, 2021	13

SEZNAM TABEL

2.3. Tabela 1: Fetalne smrti¹⁾ glede na vrsto , Slovenija, 2013 – 2022	3
2.3. Tabela 2: Fetalne smrti glede na vrsto , po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2022	4
2.3. Tabela 3: Dovoljeni splavi po tednu nosečnosti, Slovenija, 2022	6
2.3. Tabela 4: Fetalne smrti glede na vrsto , po številu porodov v anamnezi, Slovenija, 2022	6
2.3. Tabela 5: Povratnice z dovoljenim splavom , po starostnih skupinah žensk, Slovenija, 2022	6
2.3. Tabela 6: Fetalne smrti glede na vrsto , po statističnih regijah bivališča žensk, Slovenija, 2022	7
2.3. Tabela 7: Dovoljeni splavi po starostnih skupinah žensk in statističnih regijah njihovega bivališča, Slovenija, 2022	10